

ARNHEMS steunpakket

KUNST EN CULTUUR 2021

VOORWOORD

Cultuur is voor Arnhemmers van onschatbare waarde, het is het cement van de samenleving: zonder kunst en cultuur zouden we elkaar minder ontmoeten, minder spreken, minder begrijpen. Daarmee vervullen kunstenaars, artiesten en andere makers een belangrijke taak in onze samenleving. Nu de coronacrisis ook de culturele sector in haar greep heeft, is het de taak van de overheid om de sector voor nu en de toekomst overeind te houden.

Die taak hebben we in Arnhem in 2020 op ons genomen en dat zullen we in 2021 blijven doen. Ik ben als de nieuwe wethouder cultuur trots op de maatregelen die de gemeente Arnhem ook dit jaar weer neemt om de meer dan honderd culturele instellingen, honderden makers en duizenden beoefenaars van kunst in de vrije tijd te ondersteunen. Zo houden we onze rijke culturele infrastructuur overeind voor het moment na de crisis, als we weer naar buiten mogen: naar musea, voorstellingen, festivals, straatevenementen en alles wat cultuur nog meer te bieden heeft.

Om de juiste maatregelen te nemen, hebben we de afgelopen tijd met cultuurmakers vele gesprekken gevoerd over de gevolgen van corona. Wat doet het met je als de zalen leeg blijven, de opdrachten opdrogen en je geen publiek meer kunt ontvangen? Wat heb je nodig om klaar te staan als straks alles weer opengaat? Die gesprekken met de sector hebben wij als waardevol en leerzaam ervaren. Het nauwe contact met makers en culturele instellingen als Cultuur Netwerk Arnhem, Schakel025 en het nieuwe platform voor Amateurkunst Aanbieders van Arnhem voedde ons met waardevolle informatie om maatregelen te kunnen nemen die passen bij de grote diversiteit van de culturele sector.

De crisis is een jaar na aanvang onverminderd groot. Online voorstellingen en exposities, straatkunst en de eerste testevenementen maken het verlies aan reuring en inkomsten nog niet goed. We kunnen de gevolgen van deze crisis als gemeente niet alleen opvangen. Het Rijk heeft, naast bredere steunpakketten, specifiek geld beschikbaar gesteld voor de lokale culturele sector. Dit jaar gaat het om 2,7 miljoen euro voor de stad Arnhem. Dat geld zetten we volledig in voor de culturele sector: van noodhulp om de culturele infrastructuur overeind te houden, ondersteuning voor zzp'ers en makers, tot innovatie binnen de culturele sector. We zijn ons ervan bewust dat de effecten van de crisis groot zijn en dat dit vermoedelijk niet de laatste maatregelen zijn die we moeten nemen.

Zo heeft Arnhem samen met Nijmegen en onze regiogemeenten gewerkt aan een herstelplan voor de regionale culturele infrastructuur. De provincie heeft dit de gemeenten van Cultuurregio025 gevraagd. Daaraan hebben we graag gehoor gegeven. We gaan verder het gesprek aan met de provincie over de invulling van dit herstelplan.

De weg naar herstel zal niet makkelijk zijn en ieders geduld vragen, ook de mijne. Maar ik ben ervan overtuigd dat Arnhem en de Arnhemmers ook in de toekomst kunnen genieten van het rijke en diverse culturele leven in de stad.

Cathelijne Bouwkamp, wethouder cultuur

LEESWIJZER

In deze publicatie laten we zien wat de gemeente tot nu toe in coronatijd heeft gedaan voor de culturele sector en hoe cultuur in relatie staat tot andere ontwikkelingen in de stad. Ook zullen we bespreken welke nieuwe maatregelen we nemen om de cultuursector te ondersteunen bij het herstel tijdens en na de corona crisis. De maatregelen die we nemen, zijn gebaseerd op drie pijlers. De maatregelen zijn specifiek bedoeld voor makers en culturele organisaties. De maatregelen worden aan de hand van de pijlers gepresenteerd. Vervolgens is er een financieel overzicht te zien en een globale planning van wanneer we uitvoering gaan geven aan alle maatregelen.

CULTUUR IN RELATIE TOT DE STAD

Kunst en cultuur zijn diepgeworteld in de stad en onderdeel van onze identiteit. Dat maakt de noodzaak om de cultuursector in onze stad als overheid in deze tijden van crisis te ondersteunen essentieel.

Niet alleen de kunst- en cultuursector zucht onder de gevolgen van de voortdurende coronacrisis, de hele stad en al haar ondernemers en inwoners gaan eronder gebukt. Naast de (financiële) maatregelen die we nu nemen, kijken we daarom ook hoe de culturele sector de komende jaren versterkt kan worden vanuit, en bij kan dragen aan andere opgaven en projecten in de stad. De stad en haar cultuursector zijn onlosmakelijk aan elkaar verbonden en kunnen elkaar ondersteunen, om samen sterker uit de crisis te komen.

Daaraan draagt de gemeente bij. Zo gaan we als gemeente meer kunstopdrachten verstrekken, waarmee we zowel investeren in de kwaliteit van de openbare ruimte en de aantrekkelijkheid van de stad als in werkgelegenheid van (beeldende) kunstenaars. Daarbij betrekken we ook mogelijke andere samenwerkingspartners, zoals woningbouwcorporaties en gebiedsontwikkelaars.

In het centrum en in het Spoorkwartier gaan alumni van ArtEZ aan de slag met het verfraaien van de openbare ruimte, door middel van kunst en groen. Op plekken waar leegstand dreigt en in gebieden die worden (her)ontwikkeld kijken we welke rol de kunst- en cultuursector kan spelen, zowel in de tijdelijkheid als permanent.

De culturele sector is van groot belang voor de stad, zowel maatschappelijk als economisch. Om de werkloosheid van Arnhemmers die werkzaam zijn in de culturele sector tegen te gaan, zorgen we er voor dat de sector goed aangesloten is op bestaande en toekomstige programma's om mensen aan het werk te houden of te laten re-integreren.

COULANCE

Eerder heeft de gemeente aangegeven dat zij coulant omgaat met organisaties die subsidie ontvangen en door corona hun plannen moeten wijzigen of niet kunnen uitvoeren. De reguliere subsidieregelingen zijn voortgezet en tal van activiteiten, die nog niet plaats hebben kunnen vinden, hebben ondersteuning ontvangen.

Dat betekent dat naar alle waarschijnlijkheid uitgestelde activiteiten en evenementen alsnog plaatsvinden zodra dat weer mogelijk is. Dat is één van de redenen dat we met de aangekondigde maatregelen beperkt inzetten op nieuwe activiteiten. Wel kijken we welke mogelijkheden er zijn voor kunst- en cultuuractiviteiten binnen nieuwe maatschappelijke programma's onder meer in Arnhem Oost, met bijzondere aandacht voor jongeren.

ZICHTBAARHEID

Wanneer straks weer meer mag, is het van belang dat het publiek de weg naar de culturele sector blijft vinden. Als gemeente werken we binnen de geldende veiligheidsregels mee aan (landelijke) testevenementen. Met het 1,5 meter loket (voor alle corona gerelateerde vragen m.b.t. activiteiten) denken we actief mee en geven we snel antwoord op vragen van organisatoren over wat wel of niet kan.

Samen met onze culturele partners wordt een evenementenkalender/cultuuragenda opgesteld, zodat duidelijk is wat het culturele aanbod is. Daarbij gebruiken we ook de mogelijkheden wat betreft citymarketing. 'Zomer in Arnhem', waarbij we vorige zomer lieten zien wat allemaal te doen was in Arnhem, was hier een goed voorbeeld van en is voor herhaling vatbaar.

ONZE MAATREGELEN VOOR 2021 NEMEN WE, NET ZOALS IN 2020, AAN DE HAND VAN DRIE PIJLERS: HULP BIEDEN BIJ NOOD, ONDERSTEUNEN TIJDENS DE OVERGANGS-SITUATIE EN WERKEN AAN TRANSITIE EN INNOVATIE.

1. Noodhulp:

Noodhulp is nodig om de culturele sector overeind te kunnen houden. Daarbij kijken we altijd eerst of er gebruik is gemaakt van de landelijke regelingen van het Rijk en de provincie om vervolgens te bepalen wat wij als gemeente doen. Daarvoor reserveren we budget voor exploitatietekorten van onze culturele basis- en meerjarenoorzieningen. Ook hebben we oog voor de knelpunten bij onze amateurkunst-organisaties. Voor het stimuleren van opdrachten aan zzp'ers en makers maken we gebruik van onder meer de Stroomversneller. Door het genereren van inkomsten kunnen makers binnen de sector blijven werken en de vaste lasten van bijvoorbeeld een werkruimte blijven betalen. Dat neemt niet weg dat veel zzp'ers en makers het nog steeds zwaar hebben. Ook in 2021 is noodhulp nodig om de Arnhemse culturele sector overeind te houden. We hebben daarbij ook aandacht voor particuliere culturele instellingen, waarmee de gemeente geen (structurele) subsidierelatie heeft. Ook zij behoren tot de culturele infrastructuur van de stad.

2. Overgangssituatie:

Tijdens de overgangssituatie leggen we de nadruk op zichtbaar blijven en activiteiten weer opstarten wanneer dat weer kan. Dat betekent dat we vooral kijken naar de mogelijkheden voor de culturele sector om activiteiten te organiseren. Dit stimuleren en faciliteren we als gemeente. Zo gaan we samen met organisatoren van festivals en evenementen onderzoeken hoe wij hen kunnen ondersteunen bij een opstart van activiteiten. De vraag naar ruimte, en nu specifiek door corona naar grotere (repetitie)ruimtes voor zowel makers als amateurkunstbeoefenaars, is nog steeds actueel. Opdrachten die aan makers worden verstrekt, zorgen ook voor publieksactiviteiten en daarmee zichtbaarheid. We vragen nadrukkelijk van onze podia om ruimte te geven aan andere culturele initiatieven, binnen de restricties die er zijn, en zelf ook met alternatieve programmering, zoals digitale presentatie of hybride vormen te komen. We zien dat dit ook gedaan wordt.

3. Transitie & Innovatie

Met het oog op de toekomst zetten we in op transitie en innovatie. We willen de sector weerbaarder maken om toekomstige veranderingen beter het hoofd te kunnen bieden. We doen dat door culturele instellingen in staat te stellen te experimenteren en innoveren in productie en presentatie, en zo andere vormen van publieksbenadering en nieuwe verdienmodellen te ontwikkelen. Ook willen wij ze stimuleren hierin nieuwe samenwerkingsverbanden aan te gaan.

De afgelopen maanden hebben Arnhemse culturele instellingen ideeën ontwikkeld over hoe zij weerbaarder kunnen worden en beter uit deze coronaperiode kunnen komen. Dit belang wordt ook benadrukt in het Transformatievoorstel Cultuurregio 025 dat onlangs aan de provincie Gelderland is aangeboden.

Mede door de input van de culturele instellingen ligt er nu een aanpak die de sector kan helpen te transformeren. Een van de uitgangspunten daarbij is samenwerking: binnen de sector maar ook met partijen daarbuiten en tussen overheden, en over de gemeentegrens heen. Samenwerking is daarbij niet een doel op zich, maar een middel om ambities en vooruitgang te realiseren. In afstemming met de gemeente Nijmegen, kijken we hoe we hier via een subsidieregeling invulling aan kunnen geven

STEUN AAN MAKERS

Arnhem is een stad van makers en daar zijn we trots op. Sinds 2012 kent Arnhem een kleine aanjaagsubsidie; de Stroomversneller. Dit is bedoeld om beginnende makers en initiatieven te ondersteunen, omdat we geloven dat zij veel impact kunnen hebben met een klein steuntje in de rug. Nu acht jaar later zien we dat er in heel Nederland culturele aanjaagsubsidies ontstaan, om makers in deze moeilijke tijd te ondersteunen. We hopen van harte dat ook na corona de rest van Nederland, net zoals Arnhem, dit blijft doen, omdat het de investering meer dan waard is.

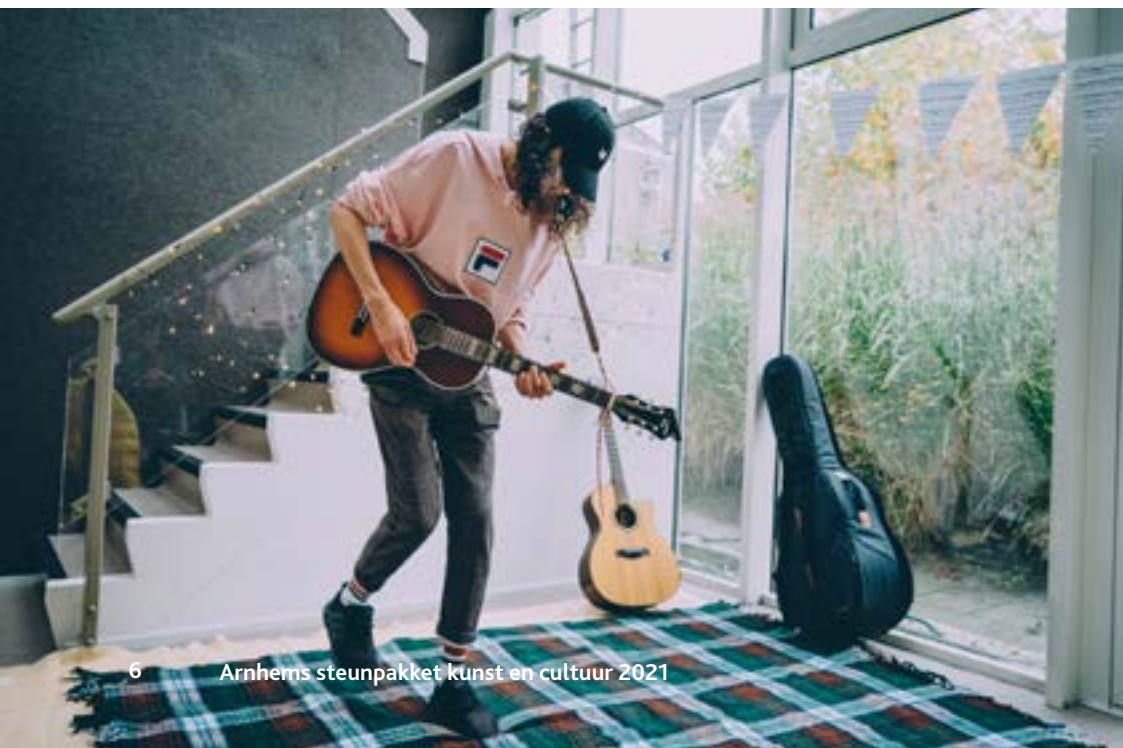
Om onze makers zo goed mogelijk te ondersteunen, zowel nu als straks, nemen wij de volgende maatregelen:

Noodhulp

1. **Projectsubsidies:** Makers die projectsubsidie ontvangen mogen hun plannen in overleg in aangepaste vorm uitvoeren.
2. **De Stroomversneller:** Dit budget is in 2020 en 2021 verhoogd. Ook niet beginnende makers en kunstvakdocenten komen tijdelijk in aanmerking en vaste lasten mogen deels worden mee begroot.
3. **Advies op maat:** Via het [ondernemersloket](#) wordt advies op maat gegeven aan makers, onder meer over alle overheidsregelingen die er zijn ([TOZO](#), [TVL](#), [TONK](#)), maar ook hulp bij schuld.

Overgangssituatie

1. **Scholingsbudget:** Via [Schakel025](#) worden er speciale scholingen en bijeenkomsten georganiseerd en advies gegeven gericht op zzp'ers in de culturele sector. Ook is er aandacht voor alumni van ArtEZ. Het gaat hier om scholing om werkzaam te kunnen blijven in de culturele sector.
2. **Kunstopdrachten:** De gemeente verstrekt de komende jaren actief kunstopdrachten en werkt op dit vlak samen met woningbouwcorporaties en gebiedsontwikkelaars.
3. **Platformen:** Een aantal organisaties die opdrachten verstrekken aan makers en ook als een platform voor hen werken, hebben subsidie ontvangen voor 2021 en 2022. Het gaat hier om onder meer Studio Omstand, Kunst op de Koffie, Expoplus en Nationale Jeugdorchestren Nederland.
4. **Mediafonds:** Een Arhems mediafonds is in oprichting waarmee journalistieke producties van makers ondersteund kunnen worden.
5. **Huisvesting:** Extra inzet op huisvesting en broedplaatsen voor makers, zowel voor tijdelijke als permanente huisvesting.
6. **Optredens:** Er worden middelen beschikbaar gesteld voor festivals en evenementen zodat artiesten (komende zomer) weer betaald kunnen optreden.

Innovatie en transitie

1. **Opdrachten:** Er komt een tijdelijke opdrachtenregeling voor makers, bedoeld om creatieve expertise / denkkracht bij te laten dragen aan oplossingen voor bijvoorbeeld maatschappelijke of organisatievraagstukken.
2. **Productie en presentatie:** Er komt een subsidieregeling waar ook een bundeling van makers kan aanvragen om te experimenteren met het ontwikkelen van nieuwe vormen van productie en presentatie en nieuwe verdienmodellen.

STEUN AAN CULTURELE ORGANISATIES

Arnhem is een creatieve en levendige stad met een zeer gevarieerd aanbod aan cultuur en evenementen, van amateur- tot (inter)nationaal niveau. Onze culturele instellingen, makers, kunstenaars en beoefenaars van kunst in de vrije tijd zijn belangrijk voor de stad: zij dragen bij aan de identiteit, eigenheid en dynamiek van de stad, wat ook regionaal en landelijk van betekenis is voor de aantrekkingskracht en het imago van Arnhem. Bijzonder is dat nagenoeg de complete culturele keten van opleiding, productie en presentatie aanwezig is voor alle kunstvormen: toneel, muziek, dans, film, letteren, beeldende kunst, vormgeving en mode. Deze rijke culturele infrastructuur, bestaande uit gesubsidieerde en niet gesubsidieerde instellingen, willen we in stand houden. Want zo ontwikkelen kinderen zich door kunst op school, kun je met plezier kunst beoefenen in de vrijetijd en je talent verder ontwikkelen, worden er producties gemaakt die je raken, is er ruimte voor de kunstenaar om te maken wat hij of zij zelf wil, kun je een avondje uitgaan naar een podium of een festival of een expositie bezoeken.

Om onze culturele infrastructuur in stand te houden, zowel nu als straks, hebben we de volgende maatregelen genomen:

Noodhulp

1. **Project- en structurele subsidies:** Culturele organisaties die [projectsubsidie](#) of structurele subsidie ontvangen mogen hun plannen in overleg in aangepaste vorm uitvoeren.
2. **Amateurkunst:** Amateurkunstorganisaties die een subsidie van de gemeente ontvingen in 2021, ontvangen net zoals in 2020 een aanvullende ondersteuningsbijdrage.
3. **Tegemoetkoming particuliere culturele organisaties:** Er komt een speciale subsidieregeling voor culturele organisatie die geen (structurele) subsidierelatie met de gemeente hebben en die niet al een tegemoetkoming ontvangen hebben. Het gaat om een eenmalige subsidie als tegemoetkoming in extra corona gerelateerde kosten/schade.
4. **Culturele basisinfrastructuur:** De culturele basis- en meerjarenvoorzieningen die structurele subsidie van de gemeente ontvangen kunnen een beroep doen op de gemeente indien tekorten als gevolg van corona dreigen. Aanvragen worden getoetst aan het corona [afwegingskader](#) 2021.
5. **Huisvesting:** Organisaties die bij de gemeente huren en gedwongen dicht moesten kunnen een beroep doen op huurkorting. Aanvragen worden getoetst aan het corona [afwegingskader](#) 2021.

Overgangssituatie

1. **Centraal loket:** Het 1,5 loket (ondernemen@arnhem.nl) is opgericht als een centraal loket voor alle coronagerelateerde vragen van organisatoren van activiteiten in de stad. Vanuit verschillende invalshoeken worden vragen bekeken, waarna de vraagsteller snel antwoord krijgt.
2. We werken mee aan (landelijke) testevenementen en kijken naar wat wél mogelijk is in de stad.
3. Wanneer weer meer mag, zorgen we met onze samenwerkingspartners dat publiek op de hoogte is van het culturele aanbod in de stad.
4. **Optredens:** Er worden middelen beschikbaar gesteld voor festivals en evenementen zodat artiesten (komende zomer) weer betaald kunnen optreden.
5. **Netwerkvorming:** Een opstartsubsidie voor de Amateurkunst Aanbieders van Arnhem is verstrekt. Zij komen op voor de brede belangen van de amateurkunsten en zijn aanspreekpunt en gesprekspartner voor de gemeente.

Innovatie en transitie

1. **Productie en presentatie:** Er komt een subsidieregeling waar culturele organisaties aan vragen kunnen indienen om te experimenteren en innoveren in productie en presentatie, om zo andere vormen van publieksbenadering en nieuwe verdienmodellen te ontwikkelen.
2. **Bedrijfsmatige samenwerking:** Er komt een subsidieregeling voor culturele organisaties (of een bundeling van zzp'ers) die door bedrijfsmatige en/of organisatorische samenwerking verder willen professionaliseren.

FINANCIËEL KADER

Een deel van de bovengenoemde maatregelen wordt gefinancierd vanuit de extra rijksmiddelen 2021 die de gemeente heeft ontvangen in het kader van corona. **Dat is een bedrag van € 2.759.403.** De rest van de maatregelen worden bekostigd vanuit bestaande gemeentelijke begrotingen.

Besteding rijksmiddelen 2021

Noodsteun

Ondersteuning culturele basis- en meerjarenvoorzieningen	€ 795.000
Particuliere culturele organisaties	€ 140.000
Stroomversneller, extra budget voor makers - aanjaagsubsidie	€ 200.000
Amateurkunstorganisaties	€ 48.000

Overgangssituatie

Optredens: festivals en evenementen	€ 100.000
Huisvesting - impuls tijdelijke huisvesting	€ 150.000
Scholing: Scholingsbudget voor makers via Schakel025	€ 75.000
Platform: ondersteuning Studio, Omstand, Kunst op de Koffie, NJON en Expopl.	€ 141.400
Lokale media - kwaliteitsimpuls media	€ 100.000

Innovatie en transitie

Opdrachtenregeling makers	€ 150.000
Nieuwe vormen van productie en presentatie: regeling voor zowel makers als culturele organisaties.	€ 525.000
Bedrijfsmatige samenwerking: regeling voor professionalisering	€ 250.000
Restant middelen 2020 en 2021 – nog in te zetten	€ 85.003

Totaal € 2.759.403

PERIODE UITVOERING MAATREGELEN

April	Mei	Jun	Juli	Augustus	September	Oktober	November	December	Doorlopend effect naar 2022 en 2023

Foto's credits:

Jessie Kamp

Stef van Oosterhout

Jip de Jonge

Eva Broekema

Valerie Spanjers